

שיחת השבוע

ערב שבת-קודש
פרשת שופטים

869 הגיליון השבועי לכל יהודי

א' באלול התשס"ג
(29.8.03)

יוצא לאור על-ידי צעירי-אגודת-חב"ד — המרכז ת"ד 14 כפר חב"ד 72915, טל' 03-9607588 • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף-יצחק אהרונוב

מה לעשות? לעשות תשובה

דרושה תפנית אמיתית. לעזוב את דרך החטא ולעלות על דרך הישר. את החטא הקדמון של אוסלו יש למחוק עד היסוד, כי הוא הגורם לשפיכות-הדמים הנוראה האוכלת בנו

הפיגוע הרצחני באוטובוס עמוס הנשים והילדים, שחזר מהכותל המערבי, ייזכר כאחד ממעשי הטרור המחרידים והנפשעים שידענו. הוא עזנע וטלטל את לבבות כולנו, וגם הימים שחלפו עדיין לא הקהו את תחושת הזוועה שגרמו המראות הקשים והדיווחים המצמררים.

סמיכותו של הטבח הרצחני לחודש אלול מחברת אותו מיד למחשבות של חשבון-נפש ותיקון המעשים. אין ספק שאירוע נורא כזה חייב לגרום לכל אחד ואחת מאיתנו התעוררות של תשובה. להתחזק יותר ביראת-שמים, במידות טובות, באהבת-ישראל, בלימוד התורה ובקיום המצוות. ודאי שכולנו נדרשים לקבל עלינו החלטות טובות, בתקווה שכל החלטה טובה וכל מעשה טוב שלנו יעוררו עלינו רחמי שמים.

עשר שנות טעות

אבל אי-אפשר להימנע מחשבון-הנפש הישיר הקשור לפיגוע עצמו. ודאי שכל דבר הוא גזרה משמים, אבל התורה מזהירה "ונשמרתם לנפשותיכם", וכאשר יש דבר שמסכן חיים וגורם שפיכות-דמים — חייבים בראש ובראשונה לתקנו. לצד הזעקה לבורא העולמים חובה לבחון האם אין כאן מחדל מעשי ידי אדם, שגורם להקזת הדם המתמשכת.

וכאן חייבים לומר ולזעוק ללא הרף שגל הטרור הזה נובע ממדיניות שגויה ומקונצפציה אומללה, שהמיטו עלינו הסכמי אוסלו בדיוק לפני עשר שנים. למרות הדם הרב שנספך עדיין לא השכלנו להתנתק מהם ומהרעיונות שבבסיסם. ממשלות קמות ונופלות, אבל אותה קונצפציה ארורה מוסיפה למרר את חיינו. במקום להבין שזו דרך שגויה מיסודה עוסקים בניסיונות לתקנה ולשפרה, וכמובן, אי-אפשר לתקן דבר רקוב והרסני.

עשר השנים המרות הללו הוכיחו ששורש האסון הוא בעצם המחשבה של הקמת שלטון זר, עם סמכויות ביטחוניות, בליבה של הארץ. שוב

ושבו מתנפצת האשליה שהשלטון הזה יילחם בטרור. הננו עדים שדווקא בשלטון הזה הטרור פורח ומשגשג, ואין זה עניין של איש זה או אחר. זו ישות טרוריסטית-רצחנית, שמייצגת תרבות הרואה חיוב ברצח יהודים.

השטחים שמסרנו לידי הכנופיות הללו, הסמכות הביטחונית שהעברנו להם, הכספים שמוזרמים לחשבונות הבנק שלהם — משמשים בסופו של דבר נגדנו. אין זו אלא שאלה של זמן מתי יפרוץ גל הטרור הבא, אבל הוא מובנה בעצם העימות הבסיסי בינינו ובינם. אנחנו במורדינו מחזקים את אויבינו ומאפשרים להם לפגוע בנו.

הנה, גם אחרי 'פיגוע הילדים', כשהופרחו לחלל ססמאות שמעכשיו הכול ישתנה, הננו רואים שלא חל שינוי מהותי בעצם התפיסה. דפוס התגובה מוכר עד כאב — סגירת צירים שאחר-כך יפתחו, הידוק הסגר שבעוד זמן-מה יותר מחדש, כמה התנקשויות וכדומה. אבל משורש הרעה עדיין לא נגמלנו, ועדיין תולים תקוות באותה כנופיה מושחתת שהטרור לחם-חוקה.

כוח לתקן

מה לעשות — לעשות תשובה. דרושה תפנית אמיתית. לעזוב את דרך החטא ולעלות על דרך הישר. את החטא הקדמון של אוסלו יש למחוק עד היסוד. להשמיד את שלטון הטרור, להכות ללא רחם במנהיגיו, לסלק מהארץ כל מי שתומך בטרור וברצח, והעיקר — להיגמל מהמחשבה שאפשר לתת להם סמכויות ביטחוניות כלשהן. גם אז עדיין יידרשו מאבקים ומלחמה בטרור, אבל המחבלים לא ייהנו מאותה מטרריה רחבה ומהקרקע התומכת שקיבלו מאז הסכמי אוסלו.

הננו נכנסים השבוע לחודש אלול, חודש התשובה והרחמים. הבה נתקן כולנו את מעשינו ונתפלל שהקב"ה יערה רוח של תשובה על קברניטי המדינה ומקבלי ההחלטות, שימצאו את העוז הדרוש לשוב בתשובה שלמה על חטאי אוסלו, וואי, קמפ-דייוויד ומפת הדרכים, ונזכה לכתובה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה, שנת הגאולה והישועה.

יש חדש

מצע שופר

צעירי-חב"ד פותחים בפעילות לזיכוי הרבים בתקיעת שופר בחודש אלול, כמנהג ישראל. נערכים ביקורים בבתי-ספר, במקומות עבודה, בבתי-אבות וכדומה, ומתקיימים הרצאות וכינוסים. כמרכז ראוי להזכיר את קריאת הרבי מליובאוויטש להשתדל בימים האלה לברך איש את רעהו בכתיבה וחתימה טובה, לדבר במעלתם של ישראל וחלילה לא לעורר קטרוגים על-ידי דיבורים קשים.

הרחבת מפעלי החסד

נוכח המצוקה הכלכלית הגוברת מזומן ביום שלישי השבוע כינוס מיוחד של מנהלי בתי-חב"ד בארץ, לדיון בהרחבת מפעלי החסד לטובת האוכלוסיות החלשות. יום-העיון נערך בבית צעירי-חב"ד בכפר-חב"ד והוא עוסק במגוון דרכי הסיוע — הפעלת בתי-תבשיל, חלוקת מצרכי מזון לשבתות ובמיוחד לקראת החגים; עזרה הומניטרית כללית; חלוקת ביגוד, ספרים, ילקוטים וכדומה.

לצאת מהמלכוד

לגיעת בכאב זו ערכה מיוחדת להורים שמאפשרת לאתר סימני הידרדרות של ילדים ובני-נוער. בערכה, שהופקה מטעם רטורנו, על-די הרב איתן אקשטיין, שני תקליטורים, ובהם סרט על התמכרויות וספריית מידע אינטראקטיבית, וספרון המציג את המלכוד שילדים נקלעים לתוכו. טל' 064-601255.

איך עושים סרט

יהודה גרובייס מגיש את סיפור הפקתו של סרט בשני תקליטורים מרתקים. כמרכז הופיעו מטעמו עוד שלוש קלטות בסדרת הפונצ'קים, סדרה מתוקה לגיל הרך. טל' 1-700-704120.

זמני השבוע

ויחולל ת"א חיפה בארבע אילת ניירוק	6:32	6:47	6:39	6:49	6:44	7:16
כניסת השבת	7:44	7:46	7:46	7:45	7:41	8:16
צאת השבת						

פרקי-אבות: פרק א

פקס: 03-9606169

אינטרנט: www.chabad.org.il

דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

הניצוץ שבאילן

חיותו של האדם מהצומח, ושיאה של הגדלות הקיימת בסוג הצומח היא באילנות, לכן אומרים שחיי האדם מן האילן הם.

גילוי האלוקות

עניין זה מלמד אותנו כיצד להתייחס לכל ענייני העולם. אפילו האכילה והשתייה, שהן צרכים בסיסיים וחיוניים לקיום האדם, תלויות בעיקרם בניצוץ האלוקי שבפנימיותם, ולא בעצם גשמיות הדברים. הניצוץ האלוקי הוא הקובע את מידת חיוניותו של הדבר, מכיוון שהוא העיקר.

גישה זו מאפשרת לאדם לחפש בכל פעולותיו ומעשיו את הניצוץ האלוקי, ובכך להסיר את המסווה הגשמי ולהגיע אל נקודת האמת שבכל דבר. בירור זה של הניצוץ וגילוי האלוקות שבמעשינו הגשמיים מכשירים את העולם לתכליתו — "להיות לו יתברך דירה בתחתונים", בגאולה האמתית והשלמה, שאז תיראה בגלוי האלוקות שבכל פרט בעולם.

(לקוטי שיחות כרך ד, עמ' 1114)

"רעבים גם צמאים נפשם בהם תתעטף" - מדוע בני-אדם רעבים וצמאים? משום ש"נפשם בהם תתעטף" - הנפש עטופה ברעב ובצמא לניצוץ האלוקי.

אותם מאכלים שיש בהם ניצוץ אלוקי נעלה יותר, ובכך הם משביעים את הנשמה, מביאים גם תחושת שובע לגוף. משום כך האדם זקוק למזון מן הצומח יותר ממזון מן החי: הניצוץ האלוקיים הטמונים בצומח מקורם בדרגה אלוקית עליונה מן הניצוץ שבחי.

ניצוצות עליונים

אמנם הצומח נחות מן החי, אך מבחינת הניצוצות האלוקיים מעמדו גבוה יותר. הכלל הוא שככל שדבר מסויים ירד לדרגה תחתונה יותר, זו עדות לשורשו העליון יותר. על-כן הצומח, הנחות מן החי, יש בו ניצוצות נעלים ביותר, שהנשמה זקוקה להם יותר מאשר הניצוצות שבסוג החי.

על-פי זה אפשר לבאר את דברי חז"ל ש"חיינו של אדם אינן אלא מן האילן": לפי שעיקר

פרשתנו כתוב הפסוק "כי האדם עץ השדה", ואומרים חז"ל: "מלמד שחיינו של אדם אינן אלא מן האילן". מאמר זה דורש ביאור: הלא האדם ניזון גם ממאכלים אחרים ולא רק מן האילנות; כיצד אפוא חז"ל קובעים ש"חיינו של אדם אינן אלא מן האילן"?

תורת החסידות עומדת על העובדה שאמנם האדם אוכל גם מזונות מן החי, אולם עיקר מזונו מן הצומח. כמו-כן הלחם, שהוא מן הצומח, משביע את האדם יותר מהבשר, שהוא מן החי — "ולחם לבב אנוש יסעד". והלא מין החי דרגתו גבוהה משל הצומח, ואם-כן מדוע אין הוא משביע כמו הצומח, הירוד ממנו?

צימאון הנפש

ההסבר הוא, על-פי תורת הבעש"ט, שהרעב והצמא הגשמיים אינם אלא בבואה לרעב ולצמא של הנשמה לניצוצות האלוקיים הטמונים במזון. הנשמה משתוקקת לניצוצות הללו, והדבר משתקף בתחושת הרעב והצמא הגופנית. וכך מפרש הבעש"ט את הפסוק

מן המעייץ

נושא השבוע: תשובה

ומאחר שההלכה היא שתלמיד שגלה מגלין רבו עמו (מכות י), אף הקב"ה מקיים הלכה זו. לפיכך השכינה שרויה עם ישראל בצרת גלותם.

(לקוטי שיחות)

אמרת השבוע

מלך בישראל

רבי שלמה מסלונים לא רצה בשום פנים לקבל עליו את התפקיד של רבי ומנהיג עדת החסידים. כאשר הכתירו אותו היה שבור מאוד, שכן לדעתו מי הוא ומה הוא שיעמוד בראש העדה ויטול את שרביט ההנהגה. אמר לו גיסו, האדמו"ר מסטרקוב:

"כשהתורה מדברת על מלך בישראל היא אומרת 'והיה כשבתו על כיסא ממלכתו'. רמז יש כאן, שתמיד ירגיש המלך 'כשבתו על כיסא ממלכתו' - שתהיה לו אותה הרגשה של שפלות-רוח ושיכרון-לב שהרגיש בשעה שהכתירוהו. כך צריך להרגיש מלך בישראל".

אברהם: אדם שנכנס לבוץ ומבקש לצאת ממנו, פוסע בבוץ בעמל רב. הפסיעה השנייה אינה טובה מקודמתה, ושוב נתקעת רגלו ברפש. ואף-על-פי-כן אין עמלו לשווא. הוא מתקרב והולך לחוף-מבטחים.

לא ללטף

אמר אחד החסידים הראשונים: כשאומרים בתפילה "אשמנו", צריכים להכות על הלב במוט עץ ולא ביד. כשמכים ביד יצר-הרע חושב שמלטפים אותו...

(לקוטי דיבורים)

שה' יהיה הטבע

"ושבת עד ה' אלוקיך" (דברים לד). עבודת התשובה צריכה להיות עד ששים הוי', שהוא למעלה מהטבע, יהיה בבחינת "אלוקיך" - מושרש בטבע. שכן 'א-להים' בגימטרייה 'הטבע'.

(מגיד דבריו ליעקב)

השכינה בגלות

"ושב ה' אלוקיך את שבותך" (דברים לד). מפרש רש"י: השכינה שרויה עם ישראל בצרת גלותם, שכן כל ישראל הם תלמידי הקב"ה,

הרגשה בתפילה

בתפילת שמונה-עשרה אנו אומרים "סלח לנו אבינו כי חטאנו". לכאורה היה ראוי לומר בקשה זו קודם התפילה - הזמן המתאים לאדם להתוודות על חטאיו. אלא שקודם עבודת התפילה דרך איש ישר בעיניו, שמאחר שאינו עובר עברות בפועל ממש ועוד מקיים מצוות, בעיני עצמו כמוהו כצדיק גמור. רק בעת התפילה הוא מבין ומרגיש - "חטאנו", "פשענו".

(ספר המאמרים קונטרסים)

בלי תנאים

חסיד אחד בא לפני רבי יששכר-דב מוולברוז' ואמר: הנני מוכן ומזומן לעשות תשובה, אבל בתנאי שבזכות זה אגאל מייסורי הקשים. השיב לו הצדיק: האם גם חטאיך נעשו על-תנאי?...

יוצאים מהביצה

יהודי אחד התלונן לפני רבי אברהם הזקן מסלונים: עשיתי תשובה ואיני מרגיש שינוי כלשהו לטובה, מה יהא עליי? השיב לו רבי

רקמת התפילין

סבי ר' אברהם ליברמן נולד (בשנת תרס"ה) בסיגט שב רומניה. רוב שנות המלחמה והשוואה עברו עליו במחנה מונקטש, שהיה מחנה-עבודה. כשנלקח למחנה נותרו בביתו אשתו וארבעת ילדיהם. בהיפרדו מהם נשא אליהם מבט מלא עצב ודאגה. אפילו אז לא שיער כי זו הפעם האחרונה שהוא רואה אותם. האישה וארבעת הילדים הוסעו כעבור זמן למקום שבאיו לא ישובו — אושוויץ.

במחנה העבודה היו לסבי תפקידים מונוניים. תפקידו העיקרי היה, כשל רבים במחנה — חפירת תעלות. התפקיד השני — הבאת גופות לקבורה. ומכיוון שמדי יום ביומו נפלו במחנה לא-מעט חללים, גם בתחום זה לא חסרה לו עבודה.

אך היה לו תפקיד שלישי, שבדיעבד הוכח שהוא מקור מועט של אור באפלה הכללית. אחד ממפקדי המחנה הפקידו על ניקיון לשכתו. הלה הניח לסבא ליטול לעצמו את שיירי האוכל שהותיר, על השולחן או בפח האשפה. אוכל זה — שאריות לחם, קליפות תפוחים וכו' — אכלה — הביא ישועה והצלה לסבי ולרבים אחרים.

ברשותו של סבא היה זוג תפילין, שעליו שמר מכל משמר. על-אף כל הקשיים והסכנות, לא עבר עליו יום בלי שקיים מצווה זו. הייתה לו אמונה פשוטה בה' וביתחוץ גמור כי מצווה זו זוכת ההתמסרות לה יעמדו לו ויגנו עליו.

יום אחד חלה במחלת הטיפוס, כנראה בגלל עיסוקו המתמיד במתים. הוא אופש בבית-החולים של המחנה ושם זכה לתנאים משופרים משהו. בפעם הראשונה אחרי זמן רב של עבודת-פרך התאפשר לו לנוח קמענה. גם האוכל בבית-החולים היה טוב ומזין מהאוכל שבמחנה. מטבע הדברים רצה סבי, ככל החולים, להאריך את שהייתו במקום.

ערב אחד נכנס לבית-החולים הרופא והחל לעבור בין המיטות. הוא בחן בעיניו כל חולה וחולה והחליט מי יישאר ומי ישוב למחנה. הכלל שהנחה אותו-ל-ל מי שמסוגל לקום מהמיטה, יפנה את מיטתו, וכל מי שבאפיסת-כוחות מוחלטת, יישאר.

לסבא הורה הרופא לפנות את המיטה. "אנא ממך!", התחנן לפניו סבא, "איני מסוגל לעמוד על רגלי! הנח לי להישאר רק עוד יום-יומיים! רק להתחזק עוד קצת!". הרופא נתן בו עוד מבט, כבוחן את מצבו, אם אמנם

סגירת הפרצות

בחודש אלו נהוג בקרב חסידי חב"ד ללמוד את הספר 'דרך חיים', שחיבר כ"ק אדמו"ר האמצעי. זה ספר התעוררות לתשובה, ובו מוסבר בהרחבה מהי תשובה אמיתית וכיצד לפעול שהתשובה תחזיק מעמד ותשפיע על חיי האדם כל השנה כולה.

בחודש אלו ובמים הנוראים מתעוררים אצל כל יהודי הרהורי תשובה והוא רוצה באמת ובתמים לשפר את דרכיו. עוברים הימים, ופעמים רבות חוזרים כל הקלוקלים, כאילו לא היה דבר. למה אין התשובה מצליחה להחזיק מעמד לאורך-זמן? כ"ק אדמו"ר האמצעי מסביר, שהתשובה טיפלה בגילויים החיצוניים של ה'מחלה' בלבד ולא בעיקרה ובשורשה. מרבית האנרגיה הנפשית הושקעה בתופעות השליליות עצמן, אך מעט מאוד הופנה לטיפול בסיבתן ובמקורן הפנימי.

פריקת-עול

משל למה הדבר דומה, לחורבה פרוצה, שטיפוסים מפוקפקים מוצאים בה מסתור ומניחים בה פסולת למיניה. בעל החורבה עשוי לבוא אליה מפעם לפעם, לגרש את האורחים הבלתי-קרואים ולנקות את הפסולת שהצטברה, אך מיד למחרת ישובו הפגעים הרעים. כל עוד תוסף החורבה להיות פרוצה לכל רוח — תמשוך אליה כל זב ומצורע. רק לאחר שיסגור בעליה את כל הפרצות וינעל את השערים, לא יצטרך עוד לסלק מתוכה את הפסולת, כי זו לא תיכנס אליה כלל.

אף בנפש האדם כך: יש פגעים ודברי-אשפתות שחודרים אל הנפש. אלה המחשבות, הדיבורים והמעשים הבלתי-טובים, שעליהם אנו נקראים לשוב בתשובה. אך הסיבה העיקרית, זו שעושה את הנפש ל'אסוקפה הנדרסת', 'חורבה' פרוצה לכל רוח, היא פריקת העול וקלות-הראש. כשאין קבלת-עול, כשאין שמירה על כל הנכנס והיוצא בשערי הנפש — מה פלא שכל המזיקים חודרים פנימה.

ברוח זו הוא מסביר את הפסוק (תהילים קז, ז): "אוילים מדרך פשעם ומעוונותיהם יתענו". פשעים — אלה החטאים שנעשים בזדון, כמרידה ברוצן ה'. עוונות — אלה העברות הקלות יותר, שנעשות מחוסר שימת-לב. אומר בעל המזמור: האוילים לא סרו מ'דרך פשעם', מפריקת העול המביאה לידי פשעים ולמרידה בקב"ה, ומה הם עושים — "מעוונותיהם יתענו" — מרבים בתעניות ובסיגופים על העוונות, העבירות הקלות. זו דרכו של אויל, כאותו בעל-חורבה המניח אותה פרוצה ומפעם לפעם בא לפנות את הפסולת.

קבלת-עול

תשובה אמיתית היא בראש ובראשונה — סילוק פריקת-העול. וכשאומרים פריקת-עול, אין הכוונה דווקא לפריקה מוחלטת של עול מלכות שמים. פריקת-עול יכולה להיות גם אצל יהודי שומר תורה ומצוות. הוא מתפלל שלוש פעמים ביום, קובע עיתים לתורה, מהדר במצוות — ועם זה אין לו קבלת-עול. הוא מביט לאן שלא צריך להביט, שומע דברים שאינם הגונים, ולכול סיבה אחת — פריקת-עול וקלות-ראש. הוא אינו מרגיש עול; אין בו התחושה שכל דבר צריך לעמוד למבחן ולביקורת.

קבלת-עול פירושה: להציב שערים בפתחי הנפש. לא כל הרוצה נכנס ויוצא. יש מותר ויש אסור. הנפש אינה הפקר. כל דבר צריך לעמוד למבחן המוח ולעבור דרך פיקוח הלב, ורק אם הוא טוב ונכון — ייכנס פנימה.

תנאי ראשון לתשובה אמיתית — קבלת-עול מלכות שמים. יהודי שיש עליו עול, מרגיש כל הזמן את מרות הקב"ה. הוא אינו מניח לקלות-ראש להשתלט עליו. הרי יש לו בעלים; הוא עבד ה'! ממילא הוא שולט על כל מעשיו ומבקר כל דיבור והרהור. הוא אינו מניח לדברים לצאת מכלל שליטה. זו התשובה האמיתית, שעוקרת את שורש הרע, ורק לאחר מכן אפשר לטפל בתיקון העבר.

אין ביכולתו לעמוד על רגליו. אלא שאז קם לפתע אחד החולים, ניגש לסבא ומשך אותו כמעט בכוח מהמיטה. סבא היה חלש מאוד והחולה האחר, שאת שמו אפילו לא ידע, נשאו על גבו אל מחוץ לבית-החולים.

החוצה ורצה בכל מאודו להודות לו, אך לא ראהו.

תמה המלחמה וסבא חזר לסיגט. הוא קיווה לפגוש את בני-משפחתו ולחזור לביתו. אך כאמור, מבני-משפחתו לא נותר שריד, וגם את הבית כבר תפסו פולשים רומנים. "מה שהיה היה, כעת זה ביתנו", אמרו לסבא בעזות-פנים. בעצב רב הקיף סבא את ביתו. הוא חיפש אחר מזכרת כלשהי, שיוכל לשאת עמו מביתו ומבני-משפחתו. הדבר היחיד שמצא היה מעשה-רקמה על בד שרקמה אשתו, ובו נראה לב מדרוך את בנו כיצד מניחים תפילין. סבא התרגש מאוד וראה בכך כעין אות משמים למצווה שעליה הקפיד כל-כך ושבכל ליבו האמין כי בזכותה ניצל.

כשהוברר לסבא סופית שאשתו וילדיו נספו, שב והתחנן — עם סבתי, שאף היא איבדה את כל בני-משפחתה בשואה. יחדיו החלו לבנות את חייהם מחדש. לאחר קשיים רבים נולדו להם בן ובת.

בשנת תשט"ז עלו ארצה וביד כל אחד ואחת מהם מזוודה אחת. שלטונות רומניה דרשו מכל עולה לישראל להשאיר אחריו את כל רכושו ואף לחתום על מסמך המעבירו לבעלות הממשלה. סבא היה מוכן לוותר על הכול לצורך העלייה לארץ, חוץ מדבר אחד שהתעקש לקחת עמו — רקמת האב עם הבן והתפילין.

לארץ הגיעו בחוסר-כול, ושוב נאלצו להתחיל את חייהם מבראשית. חלפו כמה שנים, ויום אחד הגיעה מהסוכנות דרישה לסור למשרדיהם ולסלק את עלות ארבעת כרטיסי הטיסה שנתנו לסבא ולמשפחתו בהלוואה, כדי לעלות ארצה.

סבא נסע מביתו שבנתניה למשרדי הסוכנות בתל-אביב, כדי להסדיר את התשלום. בהגיע תורו נכנס סבא אל פקיד הסוכנות. אך נפגשו מבטיהם וצמרמורת הרעייה את גופם. הם הביטו זה בזה כמה שניות ונפלו איש בזרועות רעהו. זה היה האיש שנשא את סבא על כתפיו והוציאו כמעט בכוח מבית-החולים במחנה.

סבא שב לביתו אחוז התרגשות עצומה ורגש עמוק של תודה לה' על ההזדמנות שניתנה לו לפגוש שוב את מיטיבו ולהודות לו בפה מלא. עד יומו האחרון לא חדל מלספר את נס הצלתו במחנה והנס הנוסף שאירע לו כאשר זכה לפגוש באיש-חסדו ולהודות לו.

סבא הלך לעולמו לפני כמה שנים, אך הרקמה של האב, הבן והתפילין — התלויה במרכז חדר-המגורים בביתו — מוסיפה לספר בדממה את סיפורו המיוחד.

תודתנו לשולחת הסיפור
גלית קלוש, נתניה

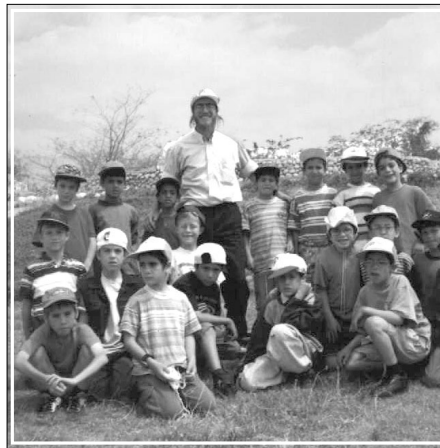
בסוף חוזרים לשיטות הישנות והטובות

הוא עצמו בוגר שיטה זו, אשר הופעה לראשונה לפני כעשרים וחמש שנים בקריית-ארבע, על-ידי הרב דן בארי. בארי (48), איש-חינוך מוכר ותושב העיר העתיקה בירושלים, הוא סיפור מרתק בפני עצמו. סטודנט צרפתי בסורבון ושמו איג ביר, מומחה לשפות שמיות וחובב תנ"ך מושבע, שהחליט (ערב מלחמת ששת הימים) לבוא ארצה כדי להכיר מקרוב את ארץ התנ"ך. כאן חש משיכה עזה גם לעם התנ"ך ולתורתו והתגייס. אחר-כך היה תלמידם של הרב צבי-יהודה קוק והמקובל הרב מרדכי עטייה.

תוצאות מוכחות

שיטתו של הרב בארי, שעיקרה יישום דברי המשנה הנ"ל בכלים עכשוויים, זכתה לכינוי 'שיטת ברקאי' (על-שם דר-שיח בין הכוהנים המתואר במסכת יומא). השיטה מופעלת כיום במלואה בשישה תלמודי-תורה בארץ. לדברי הרב מגני, בוגרי שיטה זו מגיעים לשלב לימוד הגמרא עם בסיס איתן ומוצק יותר מבני-גילם.

ברוב ה'חדרים' בארץ אין מיישמים שיטה זו, אם מפני שאין מסכימים לה ואם מפני שאיש לא טרח (או העז) לבדוק אותה לעומקה. דבר אחד ברור – את מיישמה אי-אפשר להאשים בחדשנות-יתר, שהרי בדיוק להפך, הם מחזירים את שיטת הלימוד של ימי המשנה והגמרא.

הרב מגני עם תלמידים: מקרא, משנה, גמרא

סטודנט צרפתי שהיה לרב

מגיל חמש ועד גיל עשר התלמידים משקיעים את רוב זמנם בלימוד חמישה חומשי תורה ומקצת הנביאים והכתובים. הם לומדים את הפסוקים בטעמי המקרא, מתוך שימת דגש על שינון רב ועל הבנת התקופה והאווירה של ההתרחשויות המתוארות בפסוקים. השנים הבאות מתחלקות בין שינון משניות לבין לימוד גמרא. התקופה שהוקצבה למשנה ולגמרא קוצרה בגלל הצורך להיערך למעבר לישיבות (בגיל ארבע-עשרה בערך). מנהל תלמוד-התורה, הרב מרדכי-נצח מגני (31),

ההיערכות הלוגיסטית יש בשנים האחרונות תמורות מעניינות ואשר לשיטות ההוראה. למשל, השנה עומדת להסתיים שיטת הלימוד שיובאה ארצה מחו"ל לפני כחמש-עשרה שנים – 'השפה כמכלול', וחוזרים לשיטה הטובה והישנה של ה'חדר'.

דו"ח של ועדת שפירא, שמונתה לבחון את מגמת הירידה ברמת הקריאה של ילדי ישראל, קבע כי אשמה בכך שיטת 'השפה כמכלול'. שיטת זו דוגלת בלימוד השפה דרך משפטים שלמים, שירים וכיוצא באלה, בשונה מהשיטה הפונטית הישנה, הנהוגה ב'חדרים', הדוגלת בלימוד האותיות והעיצורים תחילה ולאחר מכן הרכבתם למילים. ממצאי הדו"ח גרמו למשרד החינוך להכיר בטעותו ולהורות למערכת החינוך לחזור לשיטת ה'חדרים'.

משנה כפשוטה

אין זו הפעם האשונה שבה מוכחת עליונותן של השיטות הישנות, שהנחו את עם-ישראל במשך הדורות. גם בציבור הדתי חודרת הכרה זו למעגלים מתרחבים והולכים. בשנים האחרונות אנו עדים לתופעה (בשלב זה בעיקר ביש"ע), שלצד בתי-ספר ממ"ד קמים ופורחים תלמודי-תורה הדומים בתבניתם ל'חדרים' הנהוגים בקהילות החרדיות.

ביישוב מעלה-מכמש, השוכן במורדות הרי בנימין, כעשר דקות נסיעה מירושלים, החליטו לקדם את העיון כמה צעדים. כמאתיים וארבעים ילדי תלמוד-התורה, הפועל ביישוב זה שמונה שנים, מיישמים בפועל את דבר המשנה בפרקי-אבות, 'בן חמש למקרא, בן עשר למשנה, בן חמש-עשרה לגמרא'.

חדש

תזמורת שלהבת

מגישה:

האוסף - 5 שעות של מיטב המוזיקה החסידיית מכל הזמנים

חובה בכל בית יהודי

ביצועים מיוחדים ומרגשים...

5 תקליטורים
מסדרת "הנשמה לך" באריזה מהודרת

מבצע!

את האוסף אפשר להשיג רק ב'ב'ודאיקה' 1-700-704120

הוצאת ישיבת נתיבי
03-90441070

פינת ההלכה

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

טלטול ספר-תורה

שאלה: באיזו דרך מותר להעביר ספר-תורה מביית-הכנסת לבית פרטי שמתפללים בו?

תשובה: למנהג הספרדים נמנעים מטלטול את ספר-התורה למקום זמני, אלא בשמחת-תורה, שאז עושים זאת כדי לערוך עמו 'הקפות' או כדי שיוכלו הכול לעלות לתורה. וישתדלו שילווחו אז עשרה. כמובן אין להעביר ספר-תורה ממקום למקום אפילו על-ידי התרת התפירות שבין החומשים אלא במקום צורך, ואז, כשאין שם עשרה מלווים, עדיף להתיר את התפירות האמורות. והנהוגים לפסול את ספר-התורה על-ידי הטיפת שעווה על האותיות, יש מקום ליישב מנהגם.

למנהג האשכנזים אין מטלטלים את ספר-התורה אלא כשמכניסים לו תחילה מקום חשוב 'ליום או יומיים' (אך אינו חייב להיות ארון-קודש דווקא). ולכתחילה נהגים שיקראו בו שם שלוש פעמים, שאז נקרא כעין קביעות, אבל בפחות מזה הטלטול הוא לצורך זמני ויש בזה משום

מקורות: זוהר ח"א דף רכה, ב, ו'חג דף עא, ב. שו"ע או"ח סי' קלה סי"ד גנו"כ, מו"ק שם, ערוך השולחן ס"ב, כה"ח סי' קע, ילקוט יוסף סי"י, מחזיקי ברכה קל"ו, פסקי תשובות סי' קכ-כט, ונסעי גבראל אכילות ח"א פ"צ"ב סי"א-ב ושי"ב. יתורת מנחם – מנחם ציון, כרך א עמ' 97.

"שולחן שבת" עושה לכם שבת אחרת

שולחן השבת שלכם יראה אחרת עם הסדרה המופלאה

על כל פרשה שלוש-עשרה שיחות ורעיונות, עשירים וקולעים, בעלי מסר ומוסר-השכל, בשפה שווה לכל נפש. מעובדים מאוצר שיחותיו של הרבי מליובאוויטש, המאיר את פרשיות התורה ואת מועדי ישראל באור מקורי ומיוחד

להשיג בחנויות הספרים המובחרות. להזמנות בכרטיס אשראי (ולא תוספת דמי משלוח): 'ב'ודאיקה', 03-9606120

